

BILTEN

DVE NEDELJE U SVETU ENERGETIKE

Vreme za odluke

EU smanjuje potrošnju energije za 40% do 2030

EU ambasadori usvojili promene EU ETS za post-2020.

**Evropska komisija objavila Treći izveštaj
o stanju energetske unije**

Cene energije u EU pale u odnosu na 2016 – Eurostat

Bloomberg: Zašto ČEZ napušta Balkan?

SADRŽAJ:

EU smanjuje potrošnju energije za 40% do 2030..... [OVDE](#)

Poslanici Komiteta za industriju i energetiku Evropskog parlamenta izglasali su 23. novembra, preglasavanjem, povećanje ciljeva energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije.

EU usporeno ka ciljevima za OIE i energetske efikasnost - analiza..... [OVDE](#)

EEA poziva države članice da kontrolišu potrošnju energije, naročito u vremenima ekonomskog rasta...

EU ambasadori usvojili promene EU ETS za post-2020. [OVDE](#)

Revidiran ETS sadrži jedan broj odredbi sa ciljem da zaštiti industriju protiv rizika ispuštanja ugljenika i radi izbegavanja primene međusektorskog korekcionog faktora...

Koji su ključni ciljevi revidiranog ETS? [OVDE](#)

Ključni cilj revidiranog ETS je da pomogne industriji i elektroenergetskom sektoru da iskoristi inovacije i investicione izazove tranzicije u nisko-ugljeničnu ekonomiju ...

Evropska komisija objavila Treći izveštaj o stanju energetske unije [OVDE](#)

U zaključku izveštaja Komisija navodi da je projekat Energetske unije stigao do prelomne situacije i da 2018. treba da donese značajne rezultate.

Izveštaj: Čak 61% zelene energije u energetske miks EU do 2030. [OVDE](#)

Navodi u izveštaju konsultant Artelys, umesto udela od 49% koji EU projektuje za 2030.

Nova klimatska inicijativa naftnih majorsa – ovaj put uz učešće Exxon-a..... [OVDE](#)

Nova inicijativa je poslednji korak vodećih svetskih naftnih i gasnih kompanija u pravcu smanjenja emisija GHG gasova iz njihovih poslova

Grčka elektroprivreda mora da proda TE na ugalj [OVDE](#)

Grčka je finalizovala sporazum sa svojim zvaničnim kreditorima o termo-elektanama u toj zemlji koje će prodati kako bi ispunila presudu suda EU.

Cene energije u EU pale u odnosu na 2016 – Eurostat [OVDE](#)

Cene električne energije za domaćinstva u Evropskoj uniji blago su, 0,5% smanjene u EU, dok su cene gasa pale su u proseku za 6,3% u EU

Gasprom: Cena gasa za Evropu ostaje 190\$ do kraja godine [OVDE](#)

, saopštio je zamenik predsednika Upravnog odbora ruskog gasnog giganta Aleksandar Medvedev

Bloomberg: Zašto ČEZ napušta Balkan?..... [OVDE](#)

Posle ulaganja stotina miliona prošle decenije u jugoistočnu Evropu, ČEZ menja strategiju, suočen sa previše sporova sa lokalnim zakonodavcima i regulatorima

Bugarski parlament odbacio stav Evropske komisije [OVDE](#)

... da Bulgargas zloupotrebljavaju dominantnu poziciju na tržištu prirodnog gasa te zemlje.

U skladištima već 60% cevi za Severni tok 2 [OVDE](#)

saopštila je projektanska kompanija Nord Stream 2 AG

Posledice najave povlačenja Norveškog „naftnog fonda“ iz poslova sa naftom [OVDE](#)

Iako se radi o „svega“ 35 milijardi dolara aktive fonda teškog preko hiljadu milijardi dolara tržište je reagovalo neproporcionalno pomenutom odnosu

EU smanjuje potrošnju energije za 40% do 2030.

STRAZBUR - Poslanici Komiteta za industriju i energetiku Evropskog parlamenta izglasali su 23. novembra, preglasavanjem, povećanje ciljeva energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Posebno delikatno i sporno pitanje energetske efikasnosti, prelomljeno je sa jednim glasom više za podršku podizanja ove mete na 40 odsto do 2030, uz postavljanje nacionalnih ciljeva – u oba slučaja obavezujućih.

Očekivano, lakše je i ubedljivije podržan predlog glasanja o direktivi obnovljivoj energiji. Međutim, predlog je već od strane zaštitnika prirodne sredine ocenjen kao „propuštena prilika“ za klimatsku politiku EU, jer su poslanici podržali povećanje komisijinog predloga od 27%, na 35%, ali bez postavljanja obavezujućih nacionalnih ciljeva.

Usvojena je i „fleksibilna margina“ od 10 odsto, koja dozvoljava zemljama da ne ispunje cilj „ako za to postoje izuzetne i opravdane okolnosti.“ Ovo poslednje je posebno iritiralo krugove zelenih i drugih zagovornika oštrije klimatske politike.

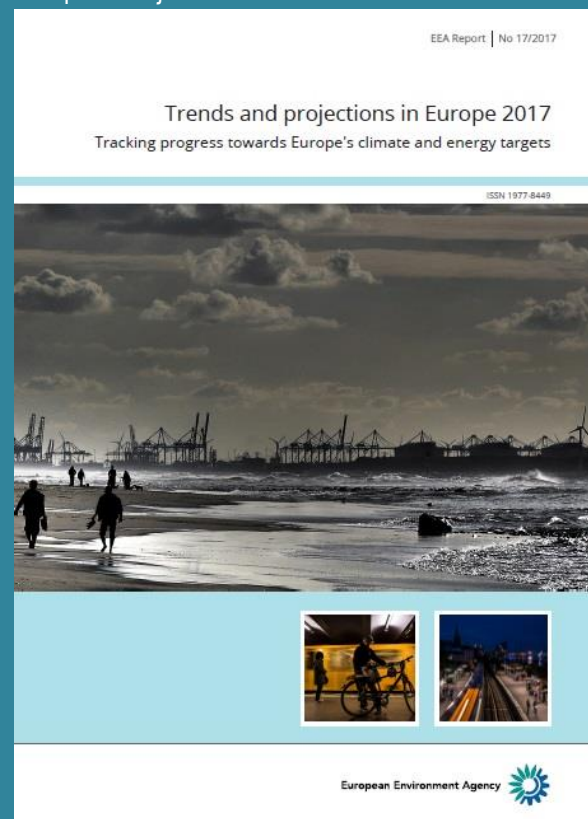
Međutim, izvestilac za ovo pitanje, Manuel Lopez reagovao je na svom tweeter profilu konstatacijom da usvojeni predlozi „ojačavaju pravnu izvesnost investitorima, tako što sprečavaju retroaktivne namete“.

Države članice EU sada treba da odrede svoje pozicije unutar Saveta ministara EU, na sastanku zakazanom za 18. decembar. Savet Evrope se prethodno već saglasio sa tzv. generalnim pristupom Direktivi o energetske efikasnosti (EED), pa je sada stvoren prostor da se tri institucije iza zatvorenih vrata u trijalogu sa Evropskom komisijom i Parlamentom dogovore o zajedničkoj poziciji, kada izveštaj usvojen na ITRE dobije zeleno svetlo na plenarnoj sednici.

Komisija je ranije izrazila nadu da će direktive o energetske efikasnosti i obnovljivoj energiji biti ozakonjene početkom iduće godine.

EU usporeno ka ciljevima za OIE i energetske efikasnost - analiza

BRISEL - Evropska unija i većina njenih država članica su na putu da postignu svoje ciljeve za obnovljive izvore energije i energetske efikasnost za 2020. godinu. Međutim, nedavno povećanje potrošnje energije usporava napredak, navodi se u novoj analizi Evropske agencije za životnu sredinu (EEA). EEA poziva države članice da kontrolišu potrošnju energije, naročito u vremenima ekonomskog rasta, i da ubrzaju dekarbonizaciju energetske sistema Evropske Unije.

Nova procena EEA sastoji se od godišnje analize o napretku EU prema ciljevima za obnovljive izvore energije i energetske efikasnost. Analiza EEA je podržana ažuriranim klimatskim i energetske profila zemlje, koji pružaju detaljne informacije po državama članicama.

EMISSIONS TRADING

EU ambasadori usvojili promene EU ETS za post-2020.

BRISEL - Predstavnici zemalja članica Evropske unije usvojili su u sredu, 22. novembra promene u EU sistemu trgovine dozvolama za emisije CO₂, potvrđujući interni dogovor postignut ranije istog meseca između Evropskog parlamenta i saveta Evrope. Zeleno svetlo dato na ambadorskom nivou znači da su predložene promene zakonodavstva za post-2020. period bliže prelasku u formu zakona.

Revidiran ETS sadrži jedan broj odredbi sa ciljem da zaštiti industriju protiv rizika ispuštanja ugljenika i radi izbegavanja primene međusektorskog korekcionog faktora (CSCF). Glavne odredbe su sledeće:

- Faktor linearnog smanjenja: gornja granica ukupne količine regulisanih emisija biće smanjivana za 2,2% godišnje od 2021-2030.
- Rezerva za stabilnost tržišta (MSR): stopa uplate za povlačenje dozvola sa tržišta biće udvostručena na 24% kumulativnog viška godišnje od 2019-2023.
- Otkazivanje viška dozvola: validnost dozvola u MSR iznad određenog praga biće ograničena 2023. godine.
- Pregled: odredbe EU ETS direktive će i dalje biti razmatrane, uključujući pravila o ispuštanju ugljenika, faktor linearnog smanjenja i potreba za dodatnim merama koje se odnose na redovne procene u okviru Pariskog sporazuma.
- Prebacivanje na besplatnu raspodelu: Obim dozvola za aukciju će ostati 57% od ukupnog plafona, ali uz uslovno snižavanje učešća aukcije za 3% ako se aktivira prekid besplatne raspodele. Ako se aktivira, dosledno se primenjuje u svim sektorima.
- Pravila besplatne dodele su bolje usklađena sa nivoima proizvodnje kompanija i ažurirane su odrednice koje se koriste za određivanje besplatnih alokacija.
- Sektori sa najvećim rizikom za premeštanje njihove proizvodnje van EU dobiće u celini besplatne dozvole. Stopa odobravanja besplatnih dozvola za sektore manje izložene ispuštanju ugljenika iznosiće 30%. Postepena prekidanja ove besplatne raspodele za manje izložene sektore počinje posle 2026. godine, izuzev sektora daljinskog grejanja.
- Rezerva novih učesnika (NER) će na početku sadržati neiskorišćene dozvole iz tekućeg perioda 2013-2020 i 200 miliona dozvola iz MSR. Do 200 miliona dozvola će biti vraćeno u MSR ako se ne iskoristi u periodu 2021-2030.
- Zemlje članice mogu da nastave sa kompenzacijama na ime indirektnih troškova ugljenika u skladu sa državnim pravilima. Određene su i odredbe o izveštavanju i transparentnosti.

EUETS

Koji su ključni ciljevi revidiranog ETS?

Ključni cilj revidiranog ETS je da pomogne industriji i elektroenergetskom sektoru da iskoristi inovacije i investicione izazove tranzicije u nisko-ugljeničnu ekonomiju. U tu svrhu biće stvoreni sledeći mehanizmi finansiranja:

- Postojeći instrument NER300 biće obnovljen, pružajući kontinuiranu podršku za nisko-ugljenične inovacije u obnovljivim izvorima i projektima za hvatanje i skladištenje ugljenika. Sada pod imenom Fond za inovacije, imaće asortiman proširen na industrijske sektore (uključujući sakupljanje i korišćenje ugljenika), a njegova početna veličina potekla iz besplatnih alokacija i aukcija je 400 miliona dozvola. Fond može biti povećan za do 50 miliona dozvola, u slučaju da uslovno snižavanje aukcije nije potrebno ili je potrebno za manje od 3%.

- Fond za modernizaciju će se finansirati licitacijom 2% od ukupnog broja dozvola u cilju podsticanje energetske efikasnosti i modernizacije energetskog sektora u zemljama članicama sa BDP po glavi stanovnika ispod 60% proseka EU. Fond može biti povećan do 0,5%, u slučaju da uslovno sniženje aukcije nije potrebno ili je potrebno za manje od 3%. Većina sredstava iz fonda će se koristiti za podršku ulaganjima u proizvodnju i korišćenje električne energije iz obnovljivih izvora, poboljšanju energetske efikasnosti, skladištenju energije i modernizaciji energetskih mreža, uz podršku pravedne tranzicije u regionima koji zavise od ugljenika. Projekti proizvodnje električne energije koji koriste čvrsta fosilna goriva biće isključeni, osim za centralno grejanje u zemljama članicama sa BDP po glavi stanovnika ispod 30% proseka EU 2013. godine. Ako se koristi ova opcija, dozvole barem ekvivalentne vrednosti trebaju se koristiti za investicije goriva za modernizaciju njihovog energetskog sektora, ne uključujući tu čvrsta fosilna.
- Države članice sa niskim prihodima takođe će moći da modernizuju svoj energetski sektor do granice od 40% dozvola za aukciju. Ovaj udeo može se povećati na 60% od solidarnog udela, pod uslovom da se jednak iznos prebaci u fond za modernizaciju.

Evropska komisija objavila Treći izveštaj o stanju energetske unije

BRISSEL – Evropska komisija objavila je Treći izveštaj o napretku u formiranju Energetske unije i konstatovala da evropska tranzicija ka nisko-karbonskom društvu postaje nova realnost na prostoru EU. Treći izveštaj o stanju energetske unije, publikovan 24. novembra prati napredak ostvaren tokom protekle godine, odnosno od objavljivanja Drugog izveštaja u februaru 2017, uz smernice za narednu, 2018. godinu.

U zaključku izveštaja Komisija navodi da je projekat Energetske unije stigao do prelomne situacije i da 2018. treba da donese značajne rezultate. Komisija će stoga nastaviti sa sprovođenjem aktivnih mera koje donose promene na terenu i stvaraju opipljive koristi za sve Evropljane. „Do 2019., Energetska unija više ne sme da bude politika, već realnost,“ konstatuje Evropska komisija. Izveštaj poziva:

- ko-zakonodavce da udvostruče napore radi ubranog postizanja sporazuma o zakonodavnim predlozima, a Komisija će učiniti sve što može da olakša pravovremenu realizaciju tog cilja.
- zemlje članice da pojačaju rad na integrisanim nacionalnim planovima za energiju i klimu kako bi osigurale predvidljivost za investitore i blagovremeno dostavile nacрте tih planova i tako omogućile EU i njenim državama članicama da demonstriraju liderstvo unutar globalnog dijaloga o klimatskim promenama . Komisija je spremna da u tome pruži dodatnu pomoć
- društvo u celini i sve evropske, nacionalne, regionalne ili lokalne aktere zainteresovane da se aktivno uključe u energetska tranziciju i doprinesu njegovom uspehu.

Izveštaj sadrži anekse: 1: o dopunjenom planu rada Energetske unije; 2: analizi politike; 3: stanju priprema nacionalnih energetskih i klimatskih planova; 4: progresu u inovacijama u oblasti čiste energije, kao i Činjenice u 28 zemalja članica vezane za energetska uniju.

Izveštaj takođe sadrži listu Projekata od opšteg interesa, Saopštenje o implementaciji infrastrukturnih projekata (uključujući cilj povezivanja 15% evropske elektroenergetske mreže), izveštaj o napretku u oblasti energetske efikasnosti, o funkcionisanju evropskog tržišta ugljendioksida, o Konvenciji gradonačelnika, o trendovima i projekcijama Evropske agencije za prirodnu sredinu, kao i studiju o Domaćinstvima proizvođačima-potrošačima (*Prosumers*) energije.

Formiranje Energetske unije, lansirano u februaru 2015., je noseći projekat predsednika Evropske komisije Žana Kloda Junkera, poveren potpredsedniku Komisije Marošu Šefčoviču. Prvi izveštaj o Stanju energetske unije objavljen je u novembru 2015.

Izveštaj: Čak 61% zelene energije u energetsom miksu EU do 2030.

BRISEL - Ubrzano smanjenje troškova proizvodnje energije iz vetra i solarnih kapaciteta, u kombinaciji sa fleksibilnom tehnologijom potrošnje, moglo bi da do 2030. godine nadomesti više od polovine električne energije dobijene iz uglja i elektrana na gas, navodi se u izveštaju o novom istraživanju objavljenom 21. novembra.

Izveštaj konsultantske firme Artelys dopunjuje projekcije troškova koje čine os novu modeliranja Evropske komisije za evropske energetske i klimatske ciljeve za 2030. Prema toj analizi, Evropska unija bi mogla pouzdano da računa na udeo energije dobijene iz obnovljivih izvora od 61 odsto u ukupnoj potrošnji električne energije u 2030. godini, umesto udela od 49% koji EU projektuje za početak treće dekade ovog stoleća.

Nova klimatska inicijativa majorsa – ovaj put uz učešće Exxon-a

LONDON – Najveća nezavisna svetska naftna kompanija, američki Exxon Mobil, pridružila se evropskim kolegama i konkurentima na tržištu u novoj inicijativi ciljanoj da se nađu putevi smanjenja velikih emisija iz njihovih brzo rastućih poslova proizvodnje prirodnog gasa.

Britanski BP, italijanski Eni, Exxon, španski Repsol, anglo-holandski Royal Dutch Shell, norveški Statoil, francuski Total i nemački Wintershall "posvećeni su daljem smanjenju emisija metana iz poslova u oblasti prirodnog gasa," navode te kompanije u zajedničkim saopštenju objavljenom ove nedelje.

Metan, jedan od najpotentnijih gasova efekta staklene bašte (GHG) u zemljinom ozonskom omotaču, emituje se u poslovima proizvodnje, prerade i transporta prirodnog gasa. Na primer, oko deset gasa prerađenog u utečnjeni prirodni gas (LNG) ispušta se u atmosferu između procesa proizvodnje i njegove potrošnje, navodi se u analizama Shell-a.

Nova inicijativa je poslednji korak vodećih svetskih naftnih i gasnih kompanija u pravcu smanjenja emisija GHG gasova iz njihovih poslova, u cilju podrške ciljevima smanjenja globalnog zagrevanja. Prošle godine, grupa od deset kompanija, koje predstavljaju preko 20% svetske proizvodnje ugljovodonika, formirala je Naftno-gasnu klimatsku inicijativu (Oil and Gas Climate Initiative - OGCI). Exxon Mobil se nije pridružio toj akciji, prenosi **Reuters**.

Grčka elektroprivreda mora da proda TE na uglj

ATINA, BRISEL - Grčka je finalizovala sporazum sa svojim zvaničnim kreditorima o termo-elektranama u toj zemlji koje će prodati kako bi ispunila presudu suda EU. Grčki ministar energije George Statakis potvrdio je ovaj dogovor u prošli petak. Evropski sud je, naime, presudio da je grčka elektroprivreda DEI, koja se 51% nalazi u državnim rukama, zloupotrebila monopolistički položaj na tržištu uglja zbog čega su se grčki zvaničnici i međunarodni kreditori složili da ta kompanija mora da proda čak 40% svojih proizvodnih kapaciteta u termoelektranama na uglj. Grčki ministar energetike je objavio da će država i EU u narednih nekoliko nedelja doneti odluku o kojim se elektranama radi. Grčka pristaje da se reši proizvodnih jedinica koje neće bitno umanjiti DEI-ov ukupan proizvodni kapacitet, a EU s druge strane želi da bude sigurna da će elektrane privući interes investitora. Prema dogovorenom grčkom 'bailoutu' Grčka treba da smanji udeo DEI na tržištu s postojećih 88% na manje od 50% do kraja 2019. Grčka je otvorila tržište električne energije za druge proizvođače, ali te mere su se do sada pokazale neefikasnim. DEI je predlagao da prebaci 7% svojih kupaca u novu firmu, koja bi se ponudila investitorima s ciljem smanjivanja dominantnog uticaja, ali nema nameru da se odrečne svojih kupaca, javlja **EMP**.

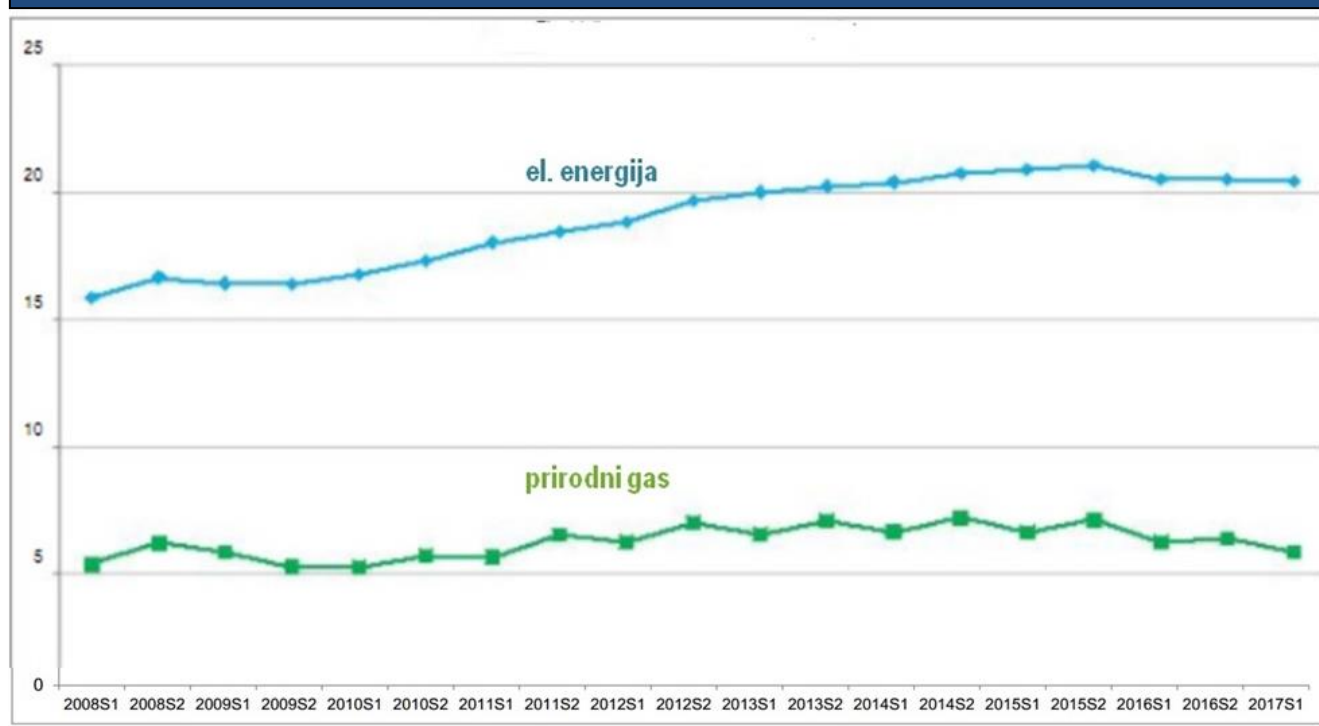

Cene energije u EU pale u odnosu na 2016 – Eurostat

BRISSEL – Cene električne energije za domaćinstva u Evropskoj uniji blago su smanjene (-0,5%) u proseku između prve polovine 2016. i prve polovine 2017. godine i iznose 20,4 evra za 100 kWh. Među EU zemljama, cene struje za domaćinstva u prvoj polovini 2017. kretale su se u rasponu od ispod 10 evra za 100 kWh u Bugarsko do preko 30 evra za 100 kWh u Danskoj i Nemačkoj, objavio je 29. novembra **Eurostat**.

Tabela: Kretanje cena električne energije i gasa za domaćinstva u EU (u € za 100 kWh, uključujući sve poreze i namete)

Cene prirodnog gasa pale su u proseku za 6,3% u EU, odnosno na 5,8 evra za 100 kWh, između prve polovine 2016. i prve polovine 2017. i kretale se od ispod €3.5/100 kWh u Rumuniji i Bugarskoj na blago iznad €8/100 kWh u Danskoj i €12/100 kWh u Švedskoj. Najveći pad cena gasa zabeležen je u Hrvatskoj (-17,5%). Izraženo u evrima, najjeftiniji gas plaćali su u tom periodu rezidenti u Rumuniji (€3.2 za 100 kWh), Bugarskoj (€3.3), Mađarskoj (€3.5) i Hrvatskoj (€3.6), a najskuplji domaćinstva u Švedskoj (€12.1).

Izraženo u tzv. standardu kupovne moći (purchasing power standards - PPS), odnosno veštačkoj zajedničkoj referentnoj valuti koja eliminiše generalne razlike u ceni između zemalja, uočava se da, u odnosu na cenu drugih dobara i usluga, najnižu cenu električne energije imaju domaćinstva u Finskoj (12.8 PPS za 100 kWh), Luksemburgu (13.5) i Holandiji (14.2), a najvišu u Nemačkoj (28.7), Portugaliji (28.6) i Poljskoj (25.9).

Porezi i nameti u EU su u proseku zahvatili više od trećine (37%) cene električne energije za domaćinstva u prvoj polovini ove godine, dok su u cenama gasa te stavke učestvovala sa oko četvrtine (26%). Najveći udeo poreza i drugih nameta u računu za električnu energiju imaju potrošači u Danskoj (67%), a najniži u Malti, od svega 5%.

Gasprom: Cena gasa za Evropu ostaje 190\$ do kraja godine

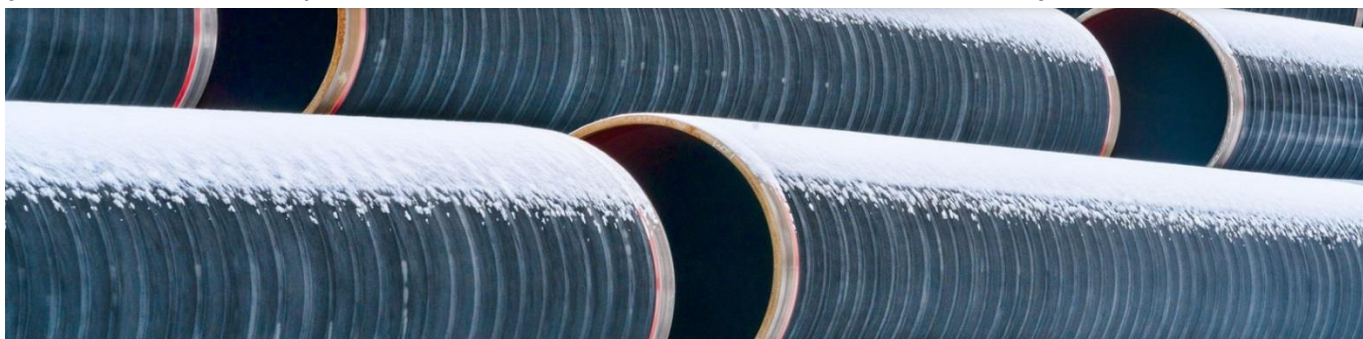
MOSKVA - Prosečna cena prirodnog gasa koji je Gasprom izveo u Evropu u devet meseci 2017. godine iznosila je 190 dolara za 1.000 kubnih metara, izjavio je zamenik predsednika Upravnog odbora ruskog gasnog giganta Aleksandar Medvedev.

"Očekujemo da će cena ostati ista do kraja godine", izjavio je Medvedev, a prenosi **Tass**.

U skladištima već 60% cevi za Severni tok 2

ZUG (Švajcarska) - Firma Nord Stream 2 AG koja gradi istoimeni gasovod objavila je da je kupila više od 60% cevi potrebnih za taj projekat, osporavan od strane Evropske komisije i više zemalja članica. Završeni su svi veliki konkursi za kupovinu cevi, materijala, opreme i usluga za projekat i u toku je još obezbeđenje potrebnih dozvola u Rusiji, Finskoj, Švedskoj, Danskoj i Nemačkoj, kroz čije teritorijalne vode će prolaziti deo gasovoda. U ovom trenutku je više od 1.500 km cevi izrađeno i uskladišteno, spremno da budu ugrađene. **TASS**

Bugarski parlament odbacio stav Evropske komisije

SOFIJA – Bugarski parlament je na zatvorenoj sednici prošle nedelje doneo odluku da odbaci stav Evropske komisije vezano za istragu vođenu oko pritužbi da nacionalni energetska holding (BEH) i njegova gasna firma Bulgargas zloupotrebljavaju dominantnu poziciju na tržištu prirodnog gasa te zemlje.

Kako je u ponedjeljak preneo **Bugarski nacionalni radio (BNR)**, svih 176 poslanika prisutnih na sednici su se izjasnili da Bugarska ne treba da prihvati stav EK, niti da preuzme odgovornosti koje takva odluka „vlade“ Evropske unije nosi, uključujući moguće plaćanje višemilionske kazne u evrima.

Istom odlukom, parlament je instruirao ministarku energije, Temenušku Petkovu da preduzme sve potrebne mere radi zaštite interesa zemlje i pomenutih kompanija, uključujući i podnošenje žalbe na odluke Komisije.

Radi se o sporu iz 2010. godine, kada je Bulgargas blokirao privatnoj gasnoj kompaniji Overgas pristup i korišćenje nacionalne gasovodne mreže. Overgas se obratio Evropskoj komisiji zahtevajući zaštitu svojih prava u skladu sa odredbom evropskog zakona o pravu pristupa trećih lica gasovodima.

Ministarka Petkova je u ponedjeljak rekla za **BNR** da bi Bulgargas, transportna firma Bulgartransgas i matični BEH, u skladu sa evropskim zakonima, mogli biti ukupno kažnjeni sa 330 miliona evra, odnosno 10 odsto vrednosti njihovog godišnjeg obrta.

Bloomberg: Zašto ČEZ napušta Balkan?

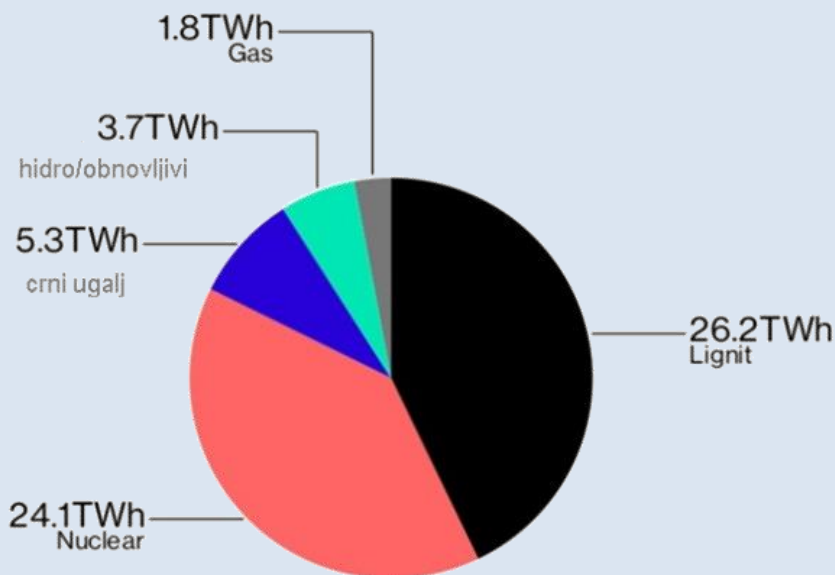
PRAG – Najveći proizvođač električne energije u post-socijalističkom bloku zemalja članica Evropske unije postepeno izlazi iz poslova u regionu Balkana i premešta aktivnosti na zapad, piše 29. novembra Bloomberg. Posle ulaganja stotina miliona prošle decenije u jugoistočnu Evropu, ČEZ menja strategiju, suočen sa previše sporova sa lokalnim zakonodavcima i regulatorima, dodaje agencija. Javna kompanija iz Praga trenutno pregovara o prodaji svojih termoelektrana na uglj i distribucionih elektroenergetskih poslova u Bugarskoj. U zapadnoj Evropi, kompanija ulazi u poslove vetroelektrana, grejanja i drugih aktivnosti, nadmećući se sa kolosima poput nemačkog EON-a, ili francuskog Engie.

„Preusmeravamo smer,“ kaže finansijski direktor češke kompanije Martin Novak i dodaje da se kompanija sada okreće prvenstveno obnovljivim izvorima energije „i definitivno ka centralnoj i zapadnoj Evropi, umesto jugoistočnoj Evropi.“

Neminovna prodaja poslova u Bugarskoj, što kompanija očekuje da kompletira u narednih par meseci, obeležava kraj brzog širenja poslova na novim tržištima, od Albanije do Rumunije i Turske. Kompanija je posle kraćeg vremena doživela da su joj regulatori u Albaniji nacionalizovali poslove. Rumunija je, s druge strane, privremeno zamrzla državnu nadoknadu za proizvođače energije iz vetra, dok je Bugarska zapretila oduzimanjem licence ČEZ-u optužujući češku firmu za prevelike račune potrošačima.

Zeleno ima prostora za rast

ČEZ-ova proizvodnja električne energije po vrsti goriva

Bloomberg prenosi procenu Komercni banke da kompanija verovatno neće dobiti više od 9 milijardi kuna (nekih 420 miliona dolara) za poslove u Bugarskoj, koje je 2004. kupila za 17,5 milijardi kuna. ČEZ je, istina, u međuvremenu ubrao oko 7 milijardi kuna na dividendama. ČEZ bi takođe morao odlučiti da proda udeo od 50 odsto u Akcez Enerji Yatirimlari, turskom snabdevaču električne energije sa mrežom od 3,4 miliona kupaca, rekao je Novak.

Češka firma, koja i dalje proizvodi najviše električne energije iz uglja i nuklearki, planira da udvostruči profit iz novih izvora do 2020., i uhvati korak sa zapadnim konkurentima.

U isto vreme, ova komunalna kompanija je ove godine dodala svom portfoliju 35 megavata vetrokapaciteta na kopnu Nemačke, kupila devet vetro-farmi u Francuskoj, gde planira da u devet godine razvije 100 MW kapaciteta u tom sektoru.

Posledice najave povlačenja Norveškog „naftnog fonda“ iz poslova sa naftom

OSLO – Odluka norveškog državnog penzionog fonda, ili odomaćeno zvanog naftnog fonda (zbog izvora iz koga se puni), da proda akcije koje ima u naftnim i gasnim kompanijama i poslovima, u prvi mah je primljena bez većeg uzbuđenja na tržištu, zbog činjenice da se radi o „svega“ 35 milijardi dolara aktive fonda teškog preko hiljadu milijardi dolara. Ipak, već dan posle objavljivanja ove informacije Norges Bank Investment Management-a, tržište je reagovalo neproporcionalno pomenutom

odnosu, sa padom cena nafte (da bi se kasnije one donekle obnovile) i padom vrednosti nekih od najvećih svetskih naftnih kompanija – preciznije onih gde akcije ima i namerava da proda fond Norges Banke.

B akcije Royal Dutch Shell-a pale su sredinom prošle nedelje za 2,4%, što odgovara udelu koji norveški fond ima u tom naftnom kolosu, dok je vrednost Enija (udeo Fonda u italijanskoj kompaniji je 1,7%) smanjena za 1%. Britanski BP izgubio je 0,8% vrednosti.

Ako, preciznije kada, najavljenju prodaju odobri ministarstvo finansija Norveške na tržištu će se pojaviti milioni akcija naftnih kompanija, što će biti prilika da se ispita apetit drugih investitora za ulaganja u kompanije koje su još u mamurluku neprospavanih nekoliko godina možda najgoreg perioda niskih cena nafte, konstatuje portal World Oil. Utoliko pre što taj sektor više ne smatra sigurnim za dugoročno investiranje „naftni fond“ najvećeg evropskog (ne računajući Rusiju) proizvođača nafte.